



## امامان در علوم خود به مصحف حضرت فاطمه(س) استناد می‌کردند

افضلیت حضرت زهرا (س) به جهت وجود ویژگی‌های غیر قابل انکار این شخصیت الهی است و به جهت وجود چنین ویژگی‌هایی خداوند مقامات عالیه دنیوی و اخروی را به او عنایت کرده است.

افضلیت حضرت زهرا (س) به جهت وجود ویژگی‌های غیر قابل انکار این شخصیت الهی است و به جهت وجود چنین ویژگی‌هایی خداوند مقامات عالیه دنیوی و اخروی را به او عنایت کرده است.

خبرگزاری مهر، گروه دین و اندیشه، زینب حسینی روش: امروز به روایتی سالروز شهادت حضرت فاطمه زهرا (س) است. برای شناخت منزلت و شأن حضرت زهرا سلام الله علیها باید به آیه‌های قرآن کریم و حدیث و کلام پیامبر (ص) و اهل بیت علیهم السلام مراجعه کنیم تا از میان آن‌ها بتوانیم در حد و وسع خود، شناختی از منزلت بانوی گرامی اسلام داشته باشیم و بدانیم به چه دلیل حضرت زهرا سلام الله علیها به عنوان الگو و سرآمد مردان و زنان عالم معرفی شده‌اند. به طوری که پیامبر گرامی اسلام صلوات الله علیه بارها در کلام گهربار خود به منزلت آن حضرت در نزد خدای متعال اشاره فرمودند و همچنین حضرت امیرالمؤمنین امام علی علیه السلام ایشان را الگوی کاملی برای مردم جهان معرفی می‌کردند. و یا ائمه اطهار علیهم السلام هر بار نام مادر گرامی خود را می‌بردند، به قدری تواضع و خشوع از خود نشان می‌دادند که مشخص می‌کرد حتی نام مبارک آن حضرت منزلتی دارد که باید در برابر آن تواضع و فروتنی نشان دهیم.

بر همین اساس برای شناخت شخصیت این بانوی عظیم الشان با حجت الاسلام سید علی احمدی مدیر گروه پاسخ به شبهات پژوهشکده امامت به گفت‌وگو پرداختیم که حاصل آن در ادامه تقدیم مخاطبان می‌شود.

حجت الاسلام سید علی احمدی مدیر گروه پاسخ به شبهات پژوهشکده امامت در گفت‌وگو با خبرنگار مهر، در خصوص عظمت حضرت زهرا در آیات و روایات اظهار داشت: عظمت حضرت زهرا (س) در آیات و روایات گسترده‌ای آشکار شده است. خدای متعال، رسول خدا، امامان معصوم علیهم السلام همه گواهان افضلیت و برتری حضرت زهرا بر همه زنان و مردان عالم است. این افضلیت به جهت وجود ویژگی‌های غیر قابل انکار این شخصیت الهی است و به جهت وجود چنین ویژگی‌هایی خداوند مقامات عالیه دنیوی و اخروی را به او عنایت کرده است.

وی افزود: از جمله آیاتی که بر برتری حضرت زهرا بلکه بالاتر ناشناخته بودن حضرت دلالت واضح دارد سوره مبارک قدر است. در تفسیر آیات سوره قدر گفته شده که این سوره اشاره به شب قدر دارد. شب قدری که حتی پیامبر نیز تنها از خداوند عظمت شب قدر را به دست آورده است و کسی از عظمت آن آگاه نیست. این شب از هزار ماه برتر بوده و در یک شب می‌توان راه هزار ماهه را طی کرد. در آن شب ملائکه به همراه روح با اذن پروردگار بر زمین نازل می‌شوند و تمام تقدیرات عالم را به همراه خود نازل می‌کنند. برخی، از جداسازی روح از ملائکه اهمیت روح در میان ملائکه را برداشت کرده و برخی دیگر آن را مافوق ملائکه و برتر از آنها دانسته‌اند.

احمدی اضافه کرد: برخی معتقدند که روح همان جبرئیل است. به نظر می‌رسد جداسازی نشان از تفاوت آن از ملائکه است. اذن نیز به معنای دستور از سوی پروردگار است. پیرامون امور نازل شده توسط ملائکه در شب قدر در تفاسیر مطالب مختلفی بیان شده است. مفسران آن را تقدیر امور دانسته‌اند که تمام حوادث خیر و شر و آجال و ارزاق بر حجت خدا در هر عصری عرضه می‌شود و آثار چنین شبی را خیر و برکت و سلامت و تحیت برای اهل زمین معرفی کرده‌اند. لازم به تأکید است شب قدر در هر سال تکرار می‌شود. با این توضیح این سوره بر محوریت لیلۃ القدر است و لیلۃ القدر در روایاتی بر حضرت زهرا سلام الله علیها تطبیق داده شده است.

مدیر گروه پاسخ به شبهات پژوهشکده امامت با بیان روایتی از امام صادق (ع) عنوان کرد: امام صادق علیه السلام در تفسیر آیات سوره قدر فرمودند «فَرَأَتْ قَالَ حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ الْقَاسِمِ بْنِ عَبَّادٍ مَعْنَهُ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ & rlm; أَنَّهُ قَالَ & rlm;: "إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ" الْلَيْلَةُ قَاطِمَةٌ وَ الْقَدْرُ اللَّهُ قَمَنَ عَرَفَ قَاطِمَةٌ حَقَّ مَعْرِفَتِهَا فَقَدْ أَدْرَكَ لَيْلَةَ الْقَدْرِ وَ إِنَّمَا سُمِّيَتْ قَاطِمَةٌ لِأَنَّ الْخَلْقَ فُطِمُوا عَنْ مَعْرِفَتِهَا أَوْ مِنْ مَعْرِفَتِهَا الشُّكُّ [مِنْ أَبِي الْقَاسِمِ & rlm;] وَ قَوْلُهُ & rlm;: وَ مَا أَدْرَاكَ مَا لَيْلَةُ الْقَدْرِ لَيْلَةُ الْقَدْرِ خَيْرٌ مِنْ أَلْفِ شَهْرٍ يَعْنِي خَيْرٌ مِنْ أَلْفِ مُؤْمِنٍ وَ هِيَ أُمَّرُ الْمُؤْمِنِينَ & rlm; تَنْزَلُ الْمَلَائِكَةُ وَ الرُّوحُ & rlm; فِيهَا وَ الْمَلَائِكَةُ الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ يَمْلِكُونَ عِلْمَ آلِ مُحَمَّدٍ & rlm; وَ الرُّوحُ الْقُدُّسُ هِيَ قَاطِمَةٌ & rlm; يَأْذِنُ رَبُّهُمْ مِنْ كُلِّ أَمْرٍ سَلَامٌ هِيَ حَتَّى مَطَّلَعَ الْفَجْرَ يَعْنِي حَتَّى يَخْرُجَ الْقَائِمُ ع.» در حدیث یادشده تأویل لیلۃ القدر و روح القدس، حضرت زهرا سلام الله علیها معرفی شده است. از آنجا که روح القدس برتر از ملائکه است می‌توان برتری حضرت زهرا بر ملائکه را نیز به دست آورد. همچنین بر مؤمنان که دربردارنده علم اهل بیت علیهم السلام

هستند نیز برتری دارند که می توان افضلیت بر مؤمنان را نیز از آن استفاده کرد.

وی با اشاره به اینکه حدیث مذکور دارای نکات ارزنده ای است گفت: فاطمه لیلۃ القدر است. بر اساس حدیث یادشده، لیلۃ القدر در میان شب های سال برترین شب سال به شمار می آید. از چنین تأویلی می توان استفاده کرد که حضرت زهرا بر همه انسان ها برتر است. به قرینه نزول قرآن در لیلۃ القدر می توان نزول علم الهی در قلب حضرت زهرا سلام الله علیها را به دست آورد. عظمت لیلۃ القدر، در میان انسان ها مخفی است و قدر و منزلت آن پنهان است. جایگاه و منزلت حضرت زهرا سلام الله علیها در میان مردم پنهان است و کسی به قدر و منزلت ایشان پی نبرده است. لیلۃ القدر محل نزول قرآن صامت است. صدیقه طاهره نیز محل نزول قرآن ناطق است. دامن حضرت زهرا پرورشگاه یازده قرآن ناطق هست. قرآن نازل شده در شب قدر تا قیامت باقی و ادامه دارد ایست و تغییری در آن رخ نخواهد داشت. قرآن ناطقی که در دامن حضرت زهرا رشد پیدا می کنند نیز تا قیامت ادامه خواهند داشت. زمان لیلۃ القدر در بین روزها مجهول است. قبر مطهر حضرت زهرا سلام الله علیها نیز در میان مکان ها مجهول و ناشناخته است.

احمدی با بیان اینکه حضرت فاطمه افضل از هزار مؤمن دارای علم اهل بیت علیهم است عنوان کرد: طبق حدیث یادشده تأویل ملائکه ای که در این آیه نامبرده شده مؤمنانی هستند که عالم و حامل علوم اهل بیت علیهم السلام اند. از این رو متفاوت با خود اهل بیت علیهم السلام اند ولی کسانی هستند که با اهل بیت مرتبط بوده و از ایشان کسب علم کرده اند. از این رو برترین افراد بشر به شمار می آیند.

مدیر گروه پاسخ به شبهات پژوهشکده امامت با تأکید بر اینکه فاطمه ام المؤمنین است اظهار داشت: در روایاتی پیامبر اکرم و امیر مؤمنان دو پدر امت به شمار آمده اند. با توجه به این حدیث می توان فهمید که حضرت زهرا سلام الله علیها نیز مادر امت هستند. در تعبیری که در این حدیث آمده تصریح شده که حضرت زهرا سلام الله علیها ام المؤمنین به شمار می آید. همچنین در حدیث آمده فاطمه، روح القدس قرآن است. حدیث یادشده روح در آیه را روح القدس معرفی کرده و تأویل آن را حضرت زهرا سلام الله علیها دانسته اند. روح القدس بر طبق روایات موجودی غیر از ملائکه و برتر از آنان است. از این تعبیر نیز می توان برتری حضرت زهرا سلام الله علیها بر ملائکه و مؤمنان را دریافت اضافه بر اینکه یکی از راه های انتقال علم به اهل بیت علیهم السلام روح القدس است.

وی افزود: می توان گفت که یکی از طرق دریافت علم برای امامان معصوم علیهم السلام حضرت زهرا سلام الله علیها است. شاهد محکم آن استناد امامان در علوم خود به مصحف حضرت زهرا سلام الله علیها است. حضرت زهرا بعد از پیامبر از مصیبت فقدان پیامبر و هجوم بی رحمانه امت به ایشان و غصب حقوق خود و همسرشان دلگیر بودند. خداوند برای تسلاخی خاطر حضرتش جبرئیل را فرستاد و با ایشان گفتگو می کرد و اخبار حوادث آینده را به ایشان آگاهی می داد. امیرمؤمنان علیه السلام گفتگوی جبرئیل را می شنید و مکتوب می کرد که به مصحف فاطمه معروف گردیده است. اهل بیت علیهم السلام برخی از علوم خود را مستند به این مصحف می دانند.

احمدی ادامه داد: اضافه بر سوره قدر و حدیث تفسیر آن، آیاتی از سوره دخان نیز به حضرت زهرا تأویل گردیده است. طبق روایتی آیات «إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْمُبَارَكَةِ إِنَّا كُنَّا مُنذِرِينَ فِيهَا يُفْرَقُ كُلُّ أَمْرٍ حَكِيمٍ» خدای متعال در این دو آیه می فرماید: ما قرآن را در شب مبارکی که همان شب قدر است نازل کردیم. در این آیه ضمن اشاره به نزول دفعی قرآن، شب نزول قرآن را شب مبارکی معرفی می کند که ممکن است برکت آن شب به سبب نزول قرآن باشد. سپس می فرماید که در شب قدر تمام امور مقدر می شود که شامل تقدیر رزق و آجال و خیر و شر شده، بر حجت هر عصری نازل می شود. این آیه دلالت بر استمرار شب قدر در هر سال دارد. کلمه حکیم در آیه اشاره به حکمت تمام امور مقدر شده در شب قدر و سنجیده مقدر شدن آن دارد.

مدیر گروه پاسخ به شبهات پژوهشکده امامت در ادامه بیان کرد: در تفسیری از امام کاظم علیه السلام تأویل آیات ابتدایی این سوره بیان شده است «أَحْمَدُ بْنُ مِهْرَانَ وَ عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ جَمِيعًا عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ عَنِ الْحَسَنِ بْنِ رَاشِدٍ عَنِ يَعْقُوبَ بْنِ جَعْفَرِ بْنِ إِبْرَاهِيمَ قَالَ: كُنْتُ عِنْدَ أَبِي الْحَسَنِ مُوسَى ع إِذْ أَنَا رَجُلٌ تَصْرَائِيٌّ وَ تَحْنُ مَعَهُ بِالْعَرِضِ»؛ فَقَالَ التَّصْرَائِيُّ إِنِّي أَسْأَلُكَ أَصْلَحَكَ اللَّهُ قَالَ سَلْ قَالَ أَخْبِرْنِي عَنْ كِتَابِ اللَّهِ تَعَالَى الَّذِي أَنْزَلَ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ تَطَقَّ بِهِ ثُمَّ وَصَفَهُ يَمَا وَصَفَهُ يَهُ فَقَالَ حَم. وَ الْكِتَابِ الْمُئِينَ. إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ مُبَارَكَةٍ إِنَّا كُنَّا مُنذِرِينَ. فِي هَا يُفْرَقُ كُلُّ أَمْرٍ حَكِيمٍ»؛ مَا تَفْسِيرُهَا فِي الْبَاطِنِ قَالَ أَمَّا حَمٌ؛ فَهُوَ مُحَمَّدٌ ص وَ هُوَ فِي كِتَابِ هُوَ الَّذِي أَنْزَلَ عَلَيْهِ وَ هُوَ مَنْقُوصُ الْحُرُوفِ وَ أَمَّا الْكِتَابِ الْمُئِينَ فَهُوَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيُّ ع وَ أَمَّا اللَّيْلَةُ فَقَاطِمَةُ ع وَ أَمَّا قَوْلُهُ؛ فِي هَا يُفْرَقُ كُلُّ أَمْرٍ حَكِيمٍ؛ يَقُولُ يَحْرُجُ؛ مِنْهَا خَيْرٌ كَثِيرٌ فَجَزَلَ حَكِيمٌ وَ رَجَلَ حَكِيمٌ وَ رَجَلَ حَكِيمٌ؛....» بر اساس حدیث یادشده فردی نصرانی از امام کاظم علیه السلام معنای باطنی آیات یادشده را پرسید. امام «حم» را اسم رسول خدا صلی الله علیه و آله و تأویل کتاب مبین را امیرمؤمنان و لیلۃ مبارکۃ را حضرت زهرا سلام الله علیها معنا کردند. امام علیه السلام یکی از وجوه مبارک بودن حضرت زهرا سلام الله علیها را با آیه بعدی معنا کرده و آن اینکه مقصود از يُفْرَقُ كُلُّ أَمْرٍ حَكِيمٍ، مردان حکیم است که از نسل ایشان خارج شده و در نسل ایشان منتشر خواهد شد. به نظر می رسد از واژه

حکیم می توان کشف کرد که مقصود از رجل حکیم ائمه معصومین هستند که از نسل حضرت زهرا سلام الله علیها در جهان منتشر می گردند. علت نامگذاری حضرت زهرا به لیلۃ مبارکة یا همان لیلۃ القدر، این است که در شب قدر قرآن صامت نازل گردید و در اختیار انسان ها قرار گرفت و از حضرت زهرا سلام الله علیها قرآن ناطق گسترش پیدا کرده است. در قرآن هدایت همه انسان ها و علم به شرایع دین و حوادث گذشته و آینده است. همچنین در قرآن ناطق که ائمه معصومین هستند، علم به هم شرایع دینی و حقایق عالم و حوادث گذشته و آینده هست.

وی در پایان خاطرنشان کرد: از این دو آیه و روایات تفسیری آنها می توان کشف کرد که برای حضرت زهرا سلام الله علیها عظمتی بی کران است که از درک غالب انسان ها به دور مانده است. این عظمت تنها از سوی کلمات خدای متعال و بیانات اهل بیت علیهم السلام قابل کشف است.